

برکت است و دشوار... تولید!

گفت‌وگو با علی محمد رجالی - کارآفرین و پیشکسوت صنایع نساجی

بازتاب

اشاره:

برنامه تلویزیونی پایش، به عنوان پادمان رسانه ملی در حمایت از کار و سرمایه ایرانی، محصول گروه دانش و اقتصاد شبکه یک سیما است که به مدت ۹۰ دقیقه، یکشنبه شب‌ها ساعت ۲۳ از شبکه یک سیما پخش می‌شود. بخش‌های اصلی این برنامه مواردی همچون "مرور و تحلیلی بر تحولات اقتصادی روز"، "مصاحبه با مهمان ویژه برنامه درباره موضوع برنامه و طرح "حرف مردم" و سوالات و نظرات بینندگان درباره موضوع برنامه و مهمان ویژه"، "مروری بر رسانه‌های اینترنتی در هفته گذشته در موضوعات اقتصادی و نیز سوژه‌ها، عکس‌ها و فیلم‌های ارسالی بینندگان" و "معرفی کارآفرین میهمان برنامه و مصاحبه با وی درباره رموز موفقیتشان" است.

در برنامه ۱۸ تیرماه پایش، کارآفرین میهمان برنامه پیشکسوتی خوش‌نام و آشنای اهالی صنایع نساجی بود: علی محمد رجالی که پایه‌گذار گروه صنعتی موکت ظریف‌مصور و پتروشیمی رجال (به‌عنوان نخستین مجتمع پتروشیمی بخش خصوصی) است. اگرچه این برنامه در اواخر شب پخش شد و حتی ساعت نامناسب پخش آن مورد انتقاد این کارآفرین کشور قرار گرفت، اما شنیدن تجارب، دغدغه‌ها و فراز و نشیب‌های زندگی وی به بیدار ماندن تا پاسی از شب می‌ارزد! (لازم به ذکر است که برای حفظ روانی، سادگی و انسجام مصاحبه، تلاش شد سوالات و جواب‌ها به همان صورت پخش تلویزیونی، تنظیم شود)

برنامه با پخش مختصری از شرح سوابق تولیدی و صنعتی علی محمد رجالی آغاز می‌شود و با مصاحبه مرتضی حیدری ادامه می‌یابد:

"علی محمد رجالی، ۶۷ سال پیش در خانواده‌ای متوسط و مذهبی در اصفهان به دنیا آمد. پدرش، کاسبی خوشنام و مورد اعتماد مردم و مراجع تقلید وقت بود. علی محمد در سن ۹ سالگی، فروشگاه مدرسه را از مدیر آنجا اجاره کرد و به سودآوری رساند تا از همان کودکی، شم تجاری فوق‌العاده خود را نشان دهد. وی در ۱۲ سالگی وارد بازار اصفهان شد. ابتدا ۳ سال شاگردی کرد و سپس برای خود دکانی راه انداخت.

رجالی در سال ۱۳۶۰ وارد دنیای تولید شد و با تأسیس بیش از ۲۰ کارخانه تولیدی در رشته‌های کاری مختلف از تولید موکت گرفته تا محصولات پتروشیمی و گلخانه‌ای، نبوغ کارآفرینی خود را نشان داد و هم‌اکنون نان آوران ۱۰ هزار خانواده، در تولید و توزیع محصولات کارخانه‌های علی محمد رجالی مشغول کار هستند.

کیفیت محصولات و خدمات کارآفرینی علی محمد رجالی، بارها در داخل و خارج از ایران مورد تقدیر قرار گرفته و جوایز و نشان‌های متنوعی برای وی به ارمغان آورده‌است. رجالی در انجام امور خیریه نیز پیشتاز است و احترام به والدین، ادای نماز اول وقت، پشتکار،

جرات و صداقت را عوامل کسب موفقیت در نیم قرن کار و تلاش خود می‌داند."

این همه کار را با هم چطور انجام می‌دهید؟

این فعالیت‌ها را به تنهایی انجام نمی‌دهم زیرا یک گروه پشت سر هر کارآفرین وجود دارد. تمام موفقیت‌هایم مدیون الطاف خداوند است. ورزشکاری که تصمیم می‌گیرد وارد ورزش برداری شود ابتدا با وزنه‌های سبک‌تر کار خود را آغاز می‌کند و به تدریج به وزنه ۲۰۰ کیلوگرمی می‌رسد.

شما وزنه‌های اولیه را از کجا شروع کردید؟

در سن ۹ سالگی و همزمان با تحصیل، فروشگاه مدرسه را از مدیران (که در حال حاضر ۹۴ سال دارند و بنیانگذار جامعه تعلیمات اسلامی در اصفهان هستند) اجاره کردم و پس از ساخت کتابچه‌هایی در اوقات فراغت، آنها را در فروشگاه مدرسه می‌فروختم البته در این فروشگاه تنقلات سالمی مانند نخودچی، کشمش و... نیز به فروش می‌رساندم.

شغل پدر چه بود؟

در صنعت نساجی فعالیت داشتند. خرید و فروش

پارچه‌های کشفاف.

برای اجاره فروشگاه مدرسه، از پدر پول گرفتید؟

خیر نیازی به انجام این کار نبود زیرا با جمع‌آوری پول توجیبی‌ام که حدود ۳۰ تومان بود، این کار را انجام دادم. پس از گذشت ۳ سال، پدرم جهت انجام امور مذهبی و پرداخت خمس، تصمیم گرفت به مشهد نزد آیت‌الله بروجردی بروند با اصرار فراوان همراه پدرم به محضر ایشان رفتم و نخستین خمس را از محل درآمد پرداخت کردم که با تشویق پدر و آیت‌الله بروجردی مواجه شدم و تا این لحظه تمام خمس درآمد را تمام و کمال پرداخته‌ام.

مگر مالیات نمی‌پردازید؟ بسیاری معتقدند چون مالیات می‌دهیم نیازی به پرداخت خمس نیست!

مالیات را به اجبار می‌دهم اما خمس را با کمال میل! افرادی هم که چنین طرز تفکری دارند، اشتباه می‌کنند زیرا اگر می‌توانستیم تمام بخش‌های مالیات را در مصارفی که مراجع تعیین می‌کنند، صرف کنیم در این صورت امکان داشت خمس و مالیات را یکی بدانیم.

خواهش از مسئولین این است که مشکلات فعلی تولید و صنعت را ریشه یابی کنند تا بدانیم چرا ۳۰ سال پیش شهردار کره جنوبی آرزو می‌کند کاش یک روز سئول مانند اصفهان شود... امروز درآمد ۱۰ شرکت در این کشور دوبرابر کل درآمد ایران است.

از ترس نگرفتن پول توجیبی، فروشگاه مدرسه را اجاره کردید؟
خیر عشق و علاقه خاصی به انجام این کار داشتم.

چه تعداد خواهر و برادر دارید و آیا طرز تفکر آنها نیز مشابه شما بود؟
۶ برادر دارم و سومین فرزند پسر خانواده بودم. هیچ کدام چنین نگرشی نداشتند.

پس از گذشت آن سه سال چه کردید؟
حدود ۲ سال و نیم در دبیرستان هراتی درس خواندم و پیش از اخذ دیپلم، کارم را در بازار شروع کردم.

در بازار چه کاری انجام می‌دادید؟
۳ سال به عنوان شاگرد نزد پدرم کار کردم. سپس نزد یک پارچه‌فروش به شاگردی ادامه دادم که میزان حقوقم روزی ۳ تومان بود. بعدها متوجه شدم از این مقدار ۱۵ ریال را پدرم (جهت تشویق و افزایش انگیزه من به کار کردن) به پارچه‌فروش می‌داد. در مجموع ماهیانه ۹۰ تومان درآمد داشتم.

از چه زمانی کاری را کنار گذاشتید و به طور مستقل کسب و کاری برای خود راه انداختید؟
در سن ۱۸ سالگی به طور کامل وارد بازار شدم و در بازار، مغازه پتوفروشی راه‌اندازی کردم. نحوه کارم هم به این ترتیب بود که ابتدا به تبریز می‌رفتم و پتو خریداری می‌کردم سپس راهی تهران می‌شدم و پس از فرآوری محصول آنها در اصفهان می‌فروختم. ۲۵ سال کارم رفت و آمد به تبریز، تهران و اصفهان بود. تبریزی‌ها انسان‌های بسیار مقتصد، زیرک و سالمی هستند و کار با آنها آسان است. در حال حاضر نیز این ارتباطات را حفظ کرده‌ام به طوری که حدود ۲۰ کارخانه در تبریز از محصولات پتروشیمی رجال استفاده می‌کنند.

همچنان سرکار می‌روید یا از دور فعالیت‌های کارخانه‌ها را هدایت می‌کنید؟
کمترین ساعت کاری‌ام ۱۲ ساعت در روز است. هر روز ۷/۳۰ صبح از منزل خارج می‌شوم، ابتدا جهت انجام امور

بانکی راهی بانک می‌شوم و ساعت ۹ صبح هنگامی به دفتر شرکت می‌روم که بخش عمده‌ای از کارهای آن روز را انجام داده‌ام. هفته‌ای سه روز به تهران، ۱۵ روز یک بار به ماهشهر و ۳ روز به اصفهان می‌روم و از نزدیک بر فعالیت‌های تولیدی نظارت می‌کنم.

چه تعداد فرزند دارید و آیا آنها نیز وارد فعالیت شما شده‌اند؟

۲ دختر و ۲ پسر دارم که هر دو پسر در این مجموعه مشغول کار هستند. در این تشکیلات استعمال سیگار و ورود خانم‌ها ممنوع است. خوشبختانه این برنامه زمانی پخش می‌شود که اکثر افراد خوابیده‌اند و در مظلومیت صنعت همین بس که شما این وقت شب که همه مردم خوابند ما را دعوت کرده‌اید!!! البته با کمال احترام برای جوانان و ورزشکاران کشور اما آیا ارزش یک کارآفرین به اندازه یک برنامه فوتبال نیست که ساعت ۹ شب پخش می‌شود یعنی زمانی که حداقل ۷۰ میلیون نفر جمعیت ایران این برنامه را مشاهده می‌کنند اما حالا که ادعا می‌شود و همه دولتمردان شعار حمایت از صنعت سرمی‌دهند با جرأت عنوان می‌کنم که غیر از مقام معظم رهبری که ۵ سال از ما حمایت حقیقی می‌کنند؛ حمایت سایرین فقط در سطح شعار است. حاضریم با هر کسی که ادعای حمایت از صنعت دارد، مناظره کنیم.

این که اشاره کردید ورود خانم‌ها به تشکیلات شما ممنوع است، یعنی با کار خانم‌ها در جامعه مخالف هستید؟

خیر با کار خانم‌ها بیرون از منزل مخالفتی ندارم و میزان علاقه و ارادتم به دخترانم بسیار بیشتر از پسرانم است اما مشکل اصلی کار زنان در محیط‌ها مختلط است. معتقدم مرد برای اداره خانواده سرکار می‌رود اما فعالیت زن در یک محیط ناسالم که چشم ناپاک در آن وجود دارد، نه تنها یک خانواده بلکه یک جامعه را بهم می‌ریزد. اگر محیط فعالیت خانم‌ها به نحوی باشد که تمام همکاران خانم باشند، بسیار بهتر است زیرا خانم‌ها در کار دقیق‌تر و کم‌توقع‌تر نسبت به مردان هستند.

کلید اشتغال، تولید ملی، صادرات و ارزانی در اختیار کارآفرین است و واقعا نقش مهمی در کشور ایفا می‌کنند. حرف شما کاملا صحیح است باید زمان مناسبی را جهت پخش این برنامه انتخاب کنیم تا دیگران از تجارب شما الگوبرداری کنند... به میزان حقوق پرداختی واحدهای تولیدی خود اشاره نمائید.

حدود ۵۰۰ میلیون تومان ماهیانه حقوق می‌دهیم و تا این ساعت، حتی یک ریال بدهی یا چک برگشتی به سازمان بیمه تأمین اجتماعی، بانک و ... ندارم. امام علی (ع) فرموده "اگر ملتی، آب و خاک داشته باشد و از

این آب و خاک درست بهره برداری نکنند از رحمت خدا به دور است" ما همه چیز در ایران داریم، گاز، نفت، معادن، نیروی جوان، موقعیت استراتژیک جغرافیایی و ... پس به چه دلیل باید درآمد سرانه ما پائین باشد؟ خواهش از مسئولین این است که مشکلات فعلی تولید و صنعت را ریشه یابی کنند تا بدانیم چرا ۳۰ سال پیش شهردار کره جنوبی آرزو می‌کند کاش یک روز سئول مانند اصفهان شود در حالی که امروز درآمد ۱۰ شرکت در این کشور دوبرابر کل درآمد ایران است.

پس از اخذ دیپلم، اولین شغل جدی که ۱۰- ۱۵ نفر با شما کار کردند، چه بود؟

اولین شغلی که شروع کردم کارمند کفش ملی بود. در آن زمان این شرکت برای عمده فروشی ۵ درصد و برای خرده فروشی ۳ درصد به فروشندگان پرداخت می‌کرد و در آن سال و تنها در ۲ ماه ۲۲۷ هزار تومان طلب کار شدم که متاسفانه حتی ۲۳۷ ریال هم ندادند در حالی که به اعتبار خوشنامی پدرم، به کل بازار اصفهان و تهران جنس نسبی فروخته بودم! دوباره پیش پدر بازگشتم و با ماهی ۹۰ تومان کارم را ادامه دادم تا این که وارد پتوفروشی شدم. من تا قبل از انقلاب به مرحله واردات کالا از خارج رسیدم و با اینکه درآمد بسیار بالایی هم داشتم، حقیقتا ارضاء نشدم. بعد از انقلاب هم به مدت دو سال در خدمت آیت الله خادمی بودم و بعد از اینکه شرایط کار دوباره مهیا شد تولید موکت را در اولین واحد با تولید ۱ میلیون و ۲۵۰ هزار متر مربع شروع کردم و هم اکنون به تولید ۵۵ میلیون متر مربع رسیده‌ام و محصولاتمان به ۷ کشور دنیا صادر می‌شود.

چینی‌ها وارد تولید موکت شده‌اند؟

خیر تولید موکت برای چین به صرفه نیست..

اولین کارخانه را با چه میزان سرمایه راه‌اندازی کردید؟

ارز دولتی آن موقع ۷ تومان بود و حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار دلار ارز دولتی به ما اختصاص یافت. بخشی از ماشین‌آلات وارد ایران شده بود که جنگ شروع شد و بقیه ماشین‌آلات نیامد. به همین دلیل به آلمان رفتم و مدیرعامل وقت بانک همکاری کرد و دو سال فاینانس در اختیارم قرار داد و کار ما ادامه پیدا کرد.

بعد از تولید موکت وارد چه صنعتی شدید؟

در راستای تولید موکت پله پله جلو آمدیم و تمام موارد مورد نیاز تولید موکت مانند الیاف، مستریج، روغن آنتی استاتیک و رزین را با راه‌اندازی واحدهای تولید محصولات مذکور، تأمین کردیم و طراحی، ساخت و راه‌اندازی یک واحد رزین ۶ ماهه انجام شد که به عنوان یک مسلمان شاکر خداوند هستم، همچنین لازم است

یادی از مهندس نعمت زاده شود که ایشان را پدر صنعت ایران و به حق یکی از فعال ترین و دانشمندترین وزرای کشور می‌دانم. حدود ۴۹ مجتمع پتروشیمی در ایران وجود دارد که منشأ راه‌اندازی ۴۲ مجتمع ایشان هستند.

در زمینه پتروشیمی هم فعال هستید...

بعد از خودکفایی در تولید موکت، متوجه شدم در تولید مواد اولیه برای واحدهای تولید موکت جای مجتمع پتروشیمی خالی است به همین دلیل فعالیت اولین پتروشیمی بخش خصوصی (پتروشیمی رجال) در سال ۱۳۷۸ شروع شد و در سال ۱۳۸۵ به بهره برداری رسید. امسال ظرفیت تولید آن را دو برابر کرده‌ایم اما تا این ساعت نتوانسته‌ایم از صندوق توسعه ملی مبلغی تأمین کنیم و تا زمانی که سود تولید برای صنعتگر از بهره سپرده بلند مدت بیشتر نباشد، کشور ما همچنان درجا خواهد زد. بهتر است پس از ۳۳ سال یکسری حقایق را بپذیریم. باید دولت کوچک شود و امور به بخش خصوصی مردم سپرده شود زیرا هر زمان که کاری به دست بخش خصوصی سپرده شد به بهترین صورت آن را انجام داده‌اند اما هر وقت به دولت واگذار شده نتیجه خوبی نداشته است!

راه حل چیست؟

اول باید نقشه راه داشته باشیم اگر براساس نقشه پیش رفتیم، تنگ‌نظری‌ها و خودکامگی‌ها را کنار گذاشتیم و از نیروی صادق، بی‌غرض و دانشمند استفاده کردیم؛ موفق خواهیم بود. راهش این است که دولت دخالتی در ارز نداشته باشد. اگر ارز نرخ عادلانه خودش را داشته باشد جلوی ورود اکثر کالاهای ساخته شده گرفته می‌شود. ما امروز بستر بازار کشور را کاملاً در اختیار خارجی‌ها قرار می‌دهیم آن هم با ترفند دلار ارزان!

بزرگترین اشتباه دولت و بانک مرکزی این است که از ترس افزایش نرخ ارز و تورم، ارز را نگه داشته غافل از این که با این کار، مملکت را تباه می‌کنیم. به نسبت قیمت حقیقی ارز باید در اختیار مردم قرار گیرد و نرخ ارز را دولت نمی‌تواند "تکلیف" کند. هر جا دولت دخالت کرد غیر از این که اوضاع بدتر شود؛ بهتر نمی‌شود!!

دولت بستر فعالیت را آماده کند بقیه‌اش با کارآفرینان.. بزرگترین اشکالی که ما داریم این است که مرتب به جوان القا می‌کنیم از دولت چه می‌خواهید... تمام موارد مورد نیاز را که دولت نباید آماده کند فقط باید بستری فراهم کند که بخش خصوصی بتواند در آن فعالیت کند، در این صورت قسم می‌خورم به جای اشتغال ۲ هزار نیرو، برای ۲۰ هزار نیرو اشتغال ایجاد خواهیم کرد زیرا خداوند این قدرت را به من داده تا

بتوانم این تعداد را اداره کنم.

چرا ما مشابه آن ۱۰ شرکت کره‌ای نداریم؟

اجازه رشد را به ما نداده‌اند. به وزارتخانه‌های رفتن و گفتم مگر مقام معظم رهبری نفرموده‌اند که تولید ثروت، عبادت است؟ پس چرا از تولیدکننده حمایت نمی‌کنید؟ یکی از مسئولان گفت: تو که به اندازه کافی پول داری و یک پتروشیمی برایت کافی است... تا زمانی که این تفکر در سازمان‌های دولتی ما وجود دارد، خصوصی‌سازی بی‌معناست. تعارف را کنار بگذاریم. مقامات رده بالای دولت زحمات زیادی می‌کشند اما در لایه‌های بعدی به هیچ عنوان حاضر نیستند کار را به بخش خصوصی واگذار کنند.

حسادت می‌کنند یا متوجه نیستند؟

کاملاً متوجه هستند... به تمام مقدسات عالم قسم می‌خورم که هر روز برای کسب سود و پول بیشتر از خانه بیرون نمی‌آیم زیرا عاشق تولید هستیم...

دور زدن تحریم خارجی سخت‌تر است یا تحریم داخلی؟

تحریم داخلی... "ز که نالیم؟ از ماست که بر ماست" تحریم خارجی اثر چندانی بر کار ما ندارد. البته ۵ درصد از هزینه‌های تولید ما را افزایش داده اما باز هم مقاوم هستیم و راهی برای دور زدن آن پیدا خواهیم کرد اما تحمل تحریم داخلی خیلی مشکل است...

برخی معتقدند در سال‌های گذشته کار و تولید را آغاز کردید، امکان موفقیت وجود داشت و امروز نمی‌شود... قبول دارید؟

خیر الان وضعیت بهتر است. توصیه‌ام به جوانان این است که از مراحل پائین کار را شروع کنند... تمام کارآفرینان و تولیدکنندگان موفق از ارزان‌فروشی به همه جا رسیده‌اند و کارشان برکت پیدا کرده است.. مطلب دیگر این که برای موفقیت در کار به دنبال علاقه قلبی خود بروند و ببینند به انجام چه کاری علاقه بیشتری دارند. روز نخست فعالیت میان من و پدرم اختلاف نظری پیش آمد.. ایشان اصرار داشتند که من درسم را ادامه دهم اما من علاقه زیادی به کار در بازار داشتم. نزد آیت‌الله مهدوی که مورد قبول من و پدرم بودند، رفتیم و موضوع را با ایشان در میان گذاشتیم. قرار شد با انجام دو شرط به کار در بازار ادامه دهم. اول آشنایی با مکاسب و دوم ادای نماز اول وقت.. ۴۵ سال است که این دو شرط را رعایت کرده‌ام..

هیچ‌کسی از خوبی و پاکدامنی بدی ندیده است و انسان‌های موفق به دلیل صداقت به جایگاه بالا رسیده‌اند. کسی که فکر می‌کند، پول به تنهایی

بزرگترین اشتباه دولت و بانک مرکزی این است که از ترس افزایش نرخ ارز و تورم، ارز را نگه داشته غافل از این که با این کار، مملکت را تباه می‌کنیم. به نسبت قیمت حقیقی ارز باید در اختیار مردم قرار گیرد و نرخ ارز را دولت نمی‌تواند "تکلیف" کند.

می‌توانند ایجاد ثروت کند سخت در اشتباه است اگر به انسان نالایق پول دهید گویی بر آتش، بنزین ریخته‌اید زیرا بلد نیست چگونه از آن پول به بهترین شکل استفاده کند.

تا حالا رشوه داده‌اید یا درخواست پرداخت رشوه به شما شده است؟

خیر تا حالا رشوه نداده‌ام و بارها با پیشنهاد پرداخت رشوه روبرو بوده‌ام.

این دیدگاه وجود دارد که محصولات شما گران‌تر از نمونه‌های خارجی است...

خیر این حرف را قبول ندارم. محصولات ما ارزاتر از نمونه خارجی است...

چه تعداد مجتمع پتروشیمی متعلق به بخش خصوصی در ایران فعال هستند؟ راه‌اندازی یک مجتمع پتروشیمی چقدر سرمایه نیاز دارد؟

حدود ۱۸ تا و اولین مجتمع پتروشیمی رجال است. تأسیس یک مرکز پتروشیمی حدود ۵۰۰ میلیارد تومان سرمایه نیاز دارد.

به شانس و اقبال اعتقاد دارید؟

خیر.. شانس را خود انسان ایجاد می‌کند.

مهمترین آرزوی دوران جوانی که به آن دست یافته‌اید؛ چیست؟

این که بستری آماده کنم تا دیگران از ثروتم منتفع شوند. همیشه از مشاهده افتتاح کارخانه‌های تولیدی و صنعتی لذت می‌برم و هیچ‌گاه به موفقیت دیگران حسادت نمی‌کنم. خواهشیم از سرمایه‌داران این است که مالی که خداوند به آنها بخشیده را در راه تولید صرف کنند و مطمئن باشند تولید، کاری پر برکت است.

۱- یادمان: در زبان پارسی به معنای نظارت و حراست و اسم مصدری است که از ریشه فعل "پاییدن" گرفته شده است. - منبع: ویکی‌پدیا